

ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๔๐๙๔

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

๒. กฎกระทรวงการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕

ด้วยคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ได้มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น โดยพบว่าการพิจารณาคำขอฯ ในระดับอำเภอ และจังหวัด มิได้พิจารณาด้วยตนเองจากนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี กล่าวคือ มีปลัดจังหวัดพิจารณาคำขอในระดับจังหวัด ลงนามในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด และในระดับอำเภอ มีปลัดอำเภอเป็นผู้พิจารณาคำขอฯ ซึ่งลงนามในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนนายอำเภอ เป็นต้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า กฎกระทรวงการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้กำหนดขั้นตอนที่จะต้องมีการให้ความเห็นในฐานะของนายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนที่จะส่งคำขอและหลักฐานทั้งหมดให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นพิจารณา ซึ่งกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวมิได้กำหนดเรื่องมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ การมอบอำนาจในการดำเนินการตามกฎกระทรวงฯ ของนายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด จึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๖ และในกรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ การดำเนินการตามกฎกระทรวงฯ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๕๖ และมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ อนึ่ง การที่ยังมีผู้ดำรงตำแหน่งและผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวยังปฏิบัติราชการอยู่ การปฏิบัติหน้าที่เป็นเพียงผู้ทำงานแทนไม่ใช่เป็นผู้รักษาการแทน จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจและหน้าที่ (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๑๙/๒๕๐๐ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑๒/๒๕๑๕) ทั้งนี้ เนื่องจากงานสัญชาติและสถานะบุคคลเป็นงานที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญและจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การใช้อำนาจในการพิจารณาตัดสินใจเป็นไปอย่างเหมาะสม รอบคอบ และรัดกุม จึงเห็นควรแจ้งจังหวัดให้ซักซ้อมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวทุกระดับทั้งในส่วนของจังหวัด และอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการรับคำขอรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งคำขอพร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งผลการสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ในกรณีที่มีการสอบสวนให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ตรวจคำขอและหลักฐานประกอบคำขอ ถูกต้องและครบถ้วน หรือนับแต่วันที่การตรวจสอบคำขอและหลักฐานที่ได้รับเพิ่มเติมแล้วเสร็จโดยให้นายอำเภอพิจารณาคำขอดังกล่าวและให้ความเห็นด้วยตนเอง เว้นแต่กรณี ดังนี้

๑.๑ กรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นผู้พิจารณาคำขอ

๑.๒ กรณีมีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้เป็นเวลาติดต่อกัน เกินกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันที่คำขอและพยานหลักฐานประกอบคำขอถูกต้องและครบถ้วน ให้ปลัดอำเภอผู้มีอาวุโส ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการซึ่งนายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๖๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นผู้พิจารณาคำขอ โดยจะต้องแนบหลักฐาน ที่แสดงถึงเหตุแห่งการไม่อาจปฏิบัติราชการได้เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วัน มาพร้อมกับคำขอด้วย

๒. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับคำขอรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ตามข้อ ๑ แล้ว ให้ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของคำขอและหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หากเห็นว่าคำขอถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบ กฎหมาย ให้ดำเนินการส่งคำขอและหลักฐานทั้งหมด รวมทั้งความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดให้คณะกรรมการรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่การตรวจพิจารณาแล้วเสร็จ ทั้งนี้ ในส่วนของการให้ความเห็น ของผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาคำขอดังกล่าวและให้ความเห็นด้วยตนเอง เว้นแต่กรณี ดังนี้

๒.๑ กรณีเห็นเป็นการสมควรและเหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ควรมอบอำนาจให้เฉพาะรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นผู้พิจารณาคำขอ

๒.๒ กรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งแต่ไม่อาจปฏิบัติ ราชการได้เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตรวจคำขอและพยานหลักฐานประกอบคำขอถูกต้อง และครบถ้วน ให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นผู้พิจารณาคำขอ

อนึ่ง การแก้ไขปัญหาสถานะของบุคคล การพิจารณาเกี่ยวกับการให้สัญชาติไทย เป็นนโยบายที่สำคัญของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับสิทธิ ตามกฎหมาย จึงขอให้จังหวัดกำชับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว โดยถือปฏิบัติ ตามระเบียบ กฎหมายโดยเคร่งครัด และกำกับดูแลมิให้เกิดความล่าช้าเกินสมควร เพื่อให้การดำเนินการ แก้ไขปัญหาเป็นไปโดยความต่อเนื่องและถูกต้องตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๗๙๑-๗๓๒๙-๓๒

โทรสาร ๐-๒๙๐๖-๙๒๑๗

